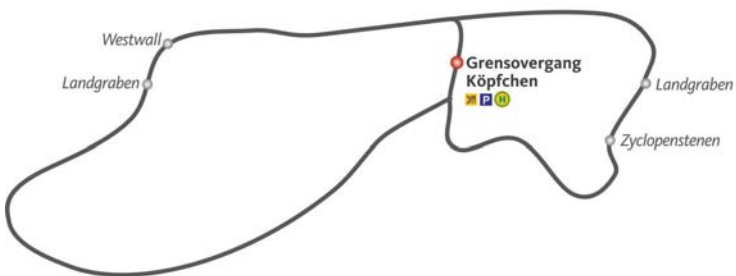

Rondwandeling Köpfchen ▶ 76

Grenzen en cyclopien

Deze route loopt rond het oude grensstation Köpfchen, dat zo genoemd is omdat het op een heuveltje op de weg van Aken naar de grens ligt.

Deze gemakkelijke wandelroute biedt een afwisselend landschap met bossen en uitzichten over de weiden en hagen van het Eupener “Butterländchen”.

▶ **Allerlei getuigen van de grensgeschiedenis** liggen hier in het bos verborgen: de route voert dwars door de vroegere Westwall die de grens tussen Duitsland en België moest beveiligen. De met mos begroeide “Höckerlinie” van gewapend beton, waar het tegenwoordig prettig wandelen is, vervult nu een vreedzame functie als ecologisch toevluchtsoord.

▶ **Op de route geven rijen oude beuken** de loop aan van de “Landgraben”. Dit zijn de restanten van de met een haag beplante aarden versterkingswal rond de stad Aken. De haag wordt zo'n 100 jaar al niet meer gesnoeid en de bomen zijn verder gegroeid, waarbij ze soms bizar aandoende vormen hebben aangenomen.

▶ **De cyclopenstenen**, die hier al miljoenen jaren rusten, trekken zich weinig van de grens aan. Wetenschappelijk gezien stammen zij uit een tijd waarin deze grens aan het zandstrand van de Krijtzee lag.

Er zijn allerlei verklaringen over hun oorsprong, maar ongeacht of ze nu door reusachtige cyclopen zijn aangevoerd, cultplekken waren of door de duivel uit zijn zandzak verloren zijn, deze idyllische plek is altijd de ideale locatie voor een rustpauze. **+** p. 10 Cyclopenstenen **+** p. 18 Rijk van Aken **+** p. 50 Landgraben **+** p. 58 Westwall

Route-info

- ▶ **Lengte: 6 kilometer**
- ▶ **Duur: ca. 1 1/2 uur**

- ▶ **Startpunt: Köpfchen, Eupener Straße**
Bus (D): 14, halte "Augustinerweg"
Bus (B): 722, halte "Köpfchen"

Wandelcafés

Grensovergang Köpfchen, Raeren, Hauset

Grensovergang Köpfchen Cultuurcentrum in plaats van controlepunt

De voormalige grensovergang Köpfchen ontwikkelt zich tot een plek voor kunst en cultuurhistorische interactie.

Bij deze oude grensovergang tussen Duitsland en België is al een paar eeuwen sprake van een echte grenssituatie: in 1439 veroverde Filips de Goede, hertog van Bourgondië, een strook land op Aken, waaronder ook het grondgebied Köpfchen. Sindsdien is deze plaats een knooppunt tussen verschillende talen en culturen.

Eind jaren 40 van de twintigste eeuw werd de grensovergang “Köpfchen” geopend. Omdat het smokkelen een belangrijke rol speelde in het economische leven in de grensregio, werden de grenzen streng bewaakt. Begin jaren 50 maakte het toenemende verkeer een verbreding van de straat noodzakelijk. Tegelijkertijd werd aan de Belgische kant een douanehuisje midden op straat gebouwd, tegenover het hoofddouanegebouw. Rond 1965 werkten er alleen al bij het Belgische douanekantoor Köpfchen 24 douaniers en twee gendarmes in ploegen, evenals een groot aantal douanedeclaranten in de expeditiekantoren in de omgeving.

Belangrijke grensovergang: Totdat het douanekantoor Lichtenbusch in de jaren 60 langs de autosnelweg E40 werd aangelegd was Köpfchen de belangrijkste grensovergang tussen België en Duitsland, zowel voor het personen- als het goederenverkeer. In 1980 werden de slagbomen weggehaald bij de overgang en in 1995 trad het Schengenakkoord in werking en werden de grensinstallaties buiten bedrijf gesteld. Het grenshuisje dreigde te vervallen en werd steeds weer het mikpunt van vandalen. Maar in 2000 openden zich nieuwe perspectieven voor het terrein: het afstudeerproject van een industrieel ontwerpster vormde het initiatief voor artistieke interactie met de plek en diens architectuur. Hieruit kwam de Duits-Belgische cultuurvereniging “Kunst und Kultur im Köpfchen”, kortweg “KuKuK” voort.

Köpfchen als “venster op de geschiedenis”: Het Belgische douanehuisje ging in bezit over op de gemeente Raeren en werd aan de vereniging verpacht. Deze heeft als doel de grensovergang te behouden als ruimte voor kunst en cultuur en als “venster op de geschiedenis”. Met een groot aantal aansprekende culturele evenementen en exposities, die ook buiten de regio werden opgemerkt, heeft KuKuK het Belgische, en sinds korte tijd ook Duitse grensgebouw en het omliggende bosgebied, ontwikkeld tot een plek voor levendige interactie rond het thema “grens”.

Om het verval van het gebied tegen te gaan, hebben de stad Aken, de gemeente Raeren en EuRegionale 2008 afspraken gemaakt over een artistieke opwaardering van de locatie. De uitvoering van de werkzaamheden is gepland voor 2009.

www.kukukandergrenze.org

